

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی
دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M. A)

گرایش: مدیریت ورزشی

عنوان:

بررسی تاثیر سبک‌های فرزندپروری والدین بر میزان مشارکت ورزشی فرزندان شهرستان
مریوان

استاد راهنما:

دکتر علی زارعی

استاد مشاور:

دکتر عبدالرضا امیرتاش

پژوهشگر:

مختار بدخش

زمستان ۱۳۹۲

ISLAMIC AZAD UNIVERSITY
Central Tehran Branch
Faculty of Physical Education and Sport Science

**"M. A"Thesis
On Sport Management**

**Subject:
Relationship between Parenting Style and Sport Participation among
Children of Marivan**

**Advisor:
Dr. Ali Zarei**

**Consulting Advisor:
Dr. Abdolreza Amirtash**

**By:
Mokhtar Badakhsh**

Winter 2014

از جناب آقای دکتر علی زارعی
از جناب آقای دکتر عبدالرضا امیرتاش

تقدیم به:

به پدر و مادر عزیز و فداکار متشکر و قدردانی:

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات طرح

۱-۱-۱- مقدمه	۱
۱-۲- بیان مسئله	۳
۴-۳- اهمیت و ضرورت انجام تحقیق	۴
۵-۴- اهداف تحقیق	۵
۶-۵- فرضیه‌های تحقیق	۶
۶-۶- قلمرو تحقیق	۶
۷-۷- تعریف واژگان	۷

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق

۹-۱-۱- مبانی نظری تحقیق	۹
۹-۱-۱-۱- مشارکت در ورزش	۹
۱۲-۱-۱-۱- نظریه‌های مربوط به گرایش	۱۲
۱۲-۱-۱-۱-۱- نظریه فیش باین و آیزن	۱۲
۱۲-۱-۱-۱-۲- نظریه ساپ و هارود	۱۲
۱۳-۱-۱-۱-۲- نظریه تزیشه و کرمکا	۱۳
۱۳-۲- نظریه‌های موجود در زمینه مشارکت	۱۳
۱۳-۱-۲- پارادایم واقعیت اجتماعی	۱۳
۱۷-۲-۲-۱-۱-۲- پارادایم رفتار اجتماعی	۱۷
۱۸-۳-۲-۱-۱-۲- الگوی تبیینی اختیار عاقلانه	۱۸
۱۸-۴-۲-۱-۱-۲- نظریه مبادله	۱۸
۱۹-۵-۲-۱-۱-۲- ویژگی‌های شخصیتی	۱۹
۲۱-۳-۱-۱-۲- نظریه‌های تفریحات سالم	۲۱
۲۲-۴-۱-۱-۲- موانع مشارکت ورزشی	۲۲
۲۵-۵-۱-۱-۲- فضای روحی موجود در خانواده	۲۵
۲۶-۶-۱-۱-۲- وضع موقفیت اجتماعی - اقتصادی خانواده	۲۶
۲۶-۲-۱-۱-۲- شیوه‌های فرزندپروری	۲۶
۲۸-۱-۲-۱-۲- تغیرات تاریخی در مفهوم شیوه فرزندپروری	۲۸
۲۹-۲-۲-۱-۲- ابعاد شیوه‌های فرزندپروری	۲۹
۳۲-۳-۲-۱-۲- منشا دیدگاه‌های نظری در مورد شیوه‌های فرزند پروری	۳۲
۳۲-۴-۲-۱-۲- دیدگاه‌های نظری در مورد تربیت کودک	۳۲
۳۳-۱-۴-۲-۱-۲- نظریه بامریند	۳۳
۴۵-۲-۴-۲-۱-۲- الگوی شیفر	۴۵
۴۶-۳-۴-۲-۱-۲- نظریه آدلر	۴۶
۴۸-۴-۲-۱-۲- الگوی وینتر باتوم	۴۸
۴۸-۵-۴-۲-۱-۲- نظریه اریکسون	۴۸
۴۹-۶-۴-۲-۱-۲- الگوی زیگلمن	۴۹
۵۰-۵-۲-۱-۲- نگرش‌های فرزندپروری	۵۰

۵۱	۶-۲-۱-۲- اقتدار و نفوذ والدین در خانواده و فواید آن
۵۴	۷-۲-۱-۲- طبقه اجتماعی و شیوه فرزندپروری
۵۵	۸-۲-۱-۲- فرهنگ و فرزندپروری
۵۶	۲-۲- مروری بر پیشینه تحقیقات
۶۵	۲-۳- خلاصه فصل دوم

فصل سوم: روش شناسی تحقیق

۶۷	۳-۱- مقدمه
۶۷	۲-۳- نوع و روش تحقیق
۶۷	۳-۳- جامعه و نمونه آماری
۶۷	۴-۴- ابزار مورد استفاده
۷۰	۳-۵- روش اجرا
۷۰	۳-۶- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل آماری

۷۲	۴-۱- مقدمه
۷۲	۲-۴- توصیف داده‌ها
۷۲	۱-۲-۴- گروه‌های سنی
۷۳	۲-۲-۴- جنسیت
۷۳	۳-۲-۴- پایه تحصیلی
۷۴	۴-۲-۴- تعداد افراد خانواده
۷۴	۴-۳- بررسی سوالات پرسشنامه
۸۱	۴-۴- پرسشنامه فرزندپروری
۸۲	۴-۵- آزمون فرضیه‌ها
۸۲	۱-۵-۴- فرضیه اول
۸۶	۲-۵-۴- فرضیه دوم
۸۹	۳-۵-۴- فرضیه سوم
۸۹	۴-۵-۴- فرضیه چهارم

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۹۱	خلاصه تحقیق
۹۲	۱-۵- یافته‌های تحقیق
۹۲	۱-۱-۵- یافته‌های دموکراتیکی تحقیق
۹۲	۲-۵- بررسی سوالات پرسشنامه
۹۴	۳-۵- یافته‌های استنباطی تحقیق
۹۸	۴-۵- محدودیت‌های تحقیق
۹۸	۱-۴-۵- محدودیت‌هایی که تحت کنترل محقق بوده است
۹۸	۲-۴-۵- محدودیت‌هایی که از اختیار کنترل محقق خارج بوده است
۹۹	۵-۵- پیشنهادات

پیوست‌ها

۱۰۸ ..... منابع

چکیده انگلیسی

فهرست جدول‌ها

صفحه	عنوان
جدول ۱-۲: طبقه بندی کانیون از گونه‌های مشارکت در ورزش (به نقل از ادواردز، ۱۹۷۳)	۱۱
مشارکت اساسی در ورزش	۱۱
جدول ۱-۳: ابعاد پرسشنامه محیط زندگی	۶۸
جدول ۱-۴: توزیع فراوانی و فراوانی نسبی گروه‌های سنی پاسخ دهنگان	۷۲
جدول ۲-۴: توزیع فراوانی و فراوانی نسبی جنسیت پاسخ دهنگان	۷۳
جدول ۳-۴: توزیع فراوانی و فراوانی نسبی پایه تحصیلی پاسخ دهنگان	۷۳
جدول ۴-۴: توزیع فراوانی و فراوانی نسبی تعداد افراد خانواده پاسخ دهنگان	۷۴
جدول ۴-۵: توزیع فراوانی و فراوانی نسبی سوال ۱	۷۴
جدول ۴-۶: توزیع فراوانی و فراوانی نسبی سوال ۲ پرسشنامه	۷۵
جدول ۴-۷: توزیع فراوانی و فراوانی نسبی سوال ۳ پرسشنامه	۷۵
جدول ۴-۸: توزیع فراوانی و فراوانی نسبی سوال ۴ پرسشنامه	۷۶
جدول ۴-۹: توزیع فراوانی و فراوانی نسبی سوال ۵ پرسشنامه	۷۶
جدول ۴-۱۰: توزیع فراوانی و فراوانی نسبی سوال ۶ پرسشنامه	۷۷
جدول ۴-۱۱: توزیع فراوانی و فراوانی نسبی سوال ۸ پرسشنامه	۷۷
جدول ۴-۱۲: توزیع فراوانی و فراوانی نسبی سوال ۸ پرسشنامه	۷۸
جدول ۴-۱۳: توزیع فراوانی و فراوانی نسبی سوال ۱۱ پرسشنامه	۸۰
جدول ۴-۱۴: توزیع فراوانی و فراوانی نسبی سوال ۱۲ پرسشنامه	۸۰
جدول ۴-۱۵: توزیع فراوانی و فراوانی نسبی محیط خانوادگی پاسخ دهنگان	۸۱
جدول ۴-۱۶: رابطه بین مشارکت ورزشی و سبک‌های فرزند پروری	۸۲
جدول ۴-۱۷: آمارهای خلاصه مدل رگرسیونی	۸۳
جدول ۴-۱۸: تحلیل واریانس	۸۳
جدول ۴-۱۹: ضرایب مدل رگرسیون	۸۴
جدول ۴-۲۰: توزیع فراوانی و فراوانی نسبی پاسخ دهنگان با سبک فرزند پروری مختلف	۸۵
جدول ۴-۲۱: ارتباط ابعاد فرهنگ سازمانی با خلق دانش	۸۶
جدول ۴-۲۲: آمارهای خلاصه مدل رگرسیونی	۸۶
جدول ۴-۲۳: تحلیل واریانس	۸۷
جدول ۴-۲۴: ضرایب مدل رگرسیون	۸۷
جدول ۴-۲۵: توزیع فراوانی و فراوانی نسبی پاسخ دهنگان با سبک فرزند پروری مختلف	۸۸
جدول ۴-۲۶: مقایسه میزان مشارکت ورزشی در میان دختران و پسران بر اساس آزمون T مستقل	۸۹
جدول ۴-۲۷: مقایسه سبک فرزندپروری والدین در میان دختران و پسران بر اساس آزمون T مستقل	۸۹

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۷۸	نمودار ۱-۴: توزیع فراوانی نسبی سوال ۹ پرسشنامه
۷۹	نمودار ۲-۴: توزیع فراوانی نسبی سوال ۱۰ پرسشنامه

چکیده پایان نامه

هدف: بررسی رابطه سبک‌های فرزندپروری والدین و میزان مشارکت ورزشی فرزندان شهرستان مریوان

روش: پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی بوده و به شیوه میدانی انجام گرفته است. برای جمع آوری داده‌ها در این پژوهش از پرسشنامه‌های محیط خانوادگی- فرزندپروری که توسط نقاشیان بر مبنای کار شیفرز طراحی شده استفاده شد. پرسشنامه مذکور دارای ۷۶ سوال است که ابعاد مختلف کنترل / آزادی و گرمی / سردی روابط خانوادگی را مورد سنجش قرار می‌داد. همچنین از پرسشنامه محقق ساخته میزان مشارکت ورزشی که ۱۲ سوال داشته و پایابی آن ۸۴٪ بدست آمد استفاده شد. جامعه مورد بررسی در این پژوهش، شامل تمامی دانش آموزان دوره دبیرستان که در سال تحصیلی ۱۳۹۱-۱۳۹۲ در دبیرستانهای مریوان مشغول به تحصیل بودند به تعداد ۵۷۸۰ نفر را تشکیل دادند. با توجه به جدول مورگان ۳۶۰ نفر به عنوان نمونه آماری مشخص گردیدند.

به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری توصیفی و استنباطی استفاده گردیده است. در سطح توصیفی از میانگین، جداول فراوانی و نمودار و در سطح استنباطی از روش‌های آماری t مستقل، ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام به گام استفاده شد.

یافته‌ها: حدود ۸۷٪ از پاسخ دهنگان عنوان کردند که در یکسال گذشته، فعالیت ورزشی انجام داده‌اند و حدود ۱۳٪ نیز عنوان کردند که در یکسال گذشته هیچ نوع فعالیت ورزشی نداشته‌اند. در یافته‌های استنباطی بین سبک فرزند پروری کنترل زیاد - محبت زیاد با مشارکت ورزشی دختران ($r=0.328$ و $\text{sig}=0.041$) رابطه معنی‌داری وجود ندارد. این در حالی بود که بین سبک‌های کنترل کم - محبت زیاد ($r=0.683$ و $\text{sig}=0.001$)، کنترل زیاد - محبت کم ($r=0.559$ و $\text{sig}=0.001$) و کنترل کم - محبت کم ($r=0.472$ و $\text{sig}=0.006$) با مشارکت ورزشی دختران رابطه معنی‌داری وجود دارد. همچنین بین سبک فرزند پروری کنترل زیاد - محبت زیاد ($r=0.116$ و $\text{sig}=0.583$) و کنترل کم - محبت کم ($r=0.281$ و $\text{sig}=0.087$) با مشارکت ورزشی پسران رابطه معنی‌داری وجود ندارد. این در حالی بود که بین سبک‌های کنترل کم - محبت زیاد ($r=0.702$ و $\text{sig}=0.001$) و کنترل زیاد - محبت کم ($r=0.490$ و $\text{sig}=0.004$) با مشارکت ورزشی پسران رابطه معنی‌داری وجود دارد.

فصل اول
(کلیات تحقیق)

۱-۱- مقدمه

فعالیت جسمانی یکی از ابعاد سبک زندگی سالم است و خطر بیماری قلبی و عروقی، برخی سرطان‌ها و دیابت نوع ۲ را کاهش می‌دهد (واربورتون^۱ و همکاران، ۲۰۰۶). ورزش و فعالیت جسمانی در گروه‌های مختلف جامعه و بهخصوص در نوجوانان تأثیرات مثبت و مزایایی نظیر پیشگیری از افزایش وزن، چاقی و بیماری‌های ناشی از آن، پیشگیری و کنترل بیماری‌هایی چون فشارخون، بیماری‌های قلبی و عروقی، دیابت و افسردگی دارد (پوسکار^۲ و همکاران، ۱۹۹۹). همچنین می‌تواند موجب پیشگیری از گرایش نوجوانان به سمت تفریحات ناسالم، بزهکاری، اعتیاد شده و ضمن کاهش استرس، اعتماد به نفس در نوجوانان را افزایش دهد (کرکالدی^۳ و همکاران، ۲۰۰۲). سازمان جهانی بهداشت یکی از اهداف مردم سالم تا سال ۲۰۱۰ را فعالیت جسمانی ذکر کرده است (گروه سلامتی و خدمات انسانی آمریکا^۴، ۲۰۰۰).

رشد عادات مفید بهداشتی، از جمله ورزش، در طی کودکی و شروع نوجوانی بسیار با اهمیت است، زیرا ایجاد رفتارهای بهداشتی در این دوران رشد، نسبت به دوره بعدی آسان‌تر است (لورز^۵ و همکاران، ۲۰۰۳). عادات خوب بهداشتی فراگرفته شده به موسیله نوجوانان می‌تواند یک اثر طولانی‌مدت در سلامتی آن‌ها داشته باشد، زیرا رفتارهایی که در نوجوانی شروع می‌شوند تمایل به ادامه در بزرگسالی را نیز دارند (ماهون^۶ و همکاران، ۲۰۰۲).

خانواده نخستین پایگاهی است که پیوند بین کودک و محیط اطراف او را به وجود می‌آورد. کودک در خانواده پندرهای اولیه را درباره جهان فرامی‌گیرد از لحاظ ذهنی و جسمی رشد می‌یابد شیوه‌های سخن گفتن را می‌آموزد هنگارهای اساسی رفتار را یاد می‌گیرد و سرانجام نگرش‌ها، اخلاق و روحیاتش شکل می‌گیرد و به عبارتی اجتماعی می‌شود (زهراکار، ۱۳۸۷). شیوه‌های فرزندپروری به عنوان مجموعه یا منظومه‌ای از رفتارها که تعاملات والد و کودک را در طول دامنه گسترده‌ای از موقعیت‌ها توصیف می‌کند و یک جو تعاملی تأثیر گذار را به وجود می‌آورد تعریف می‌شود. شیوه‌های فرزند پروری یک عامل تعیین کننده و اثر گذار است که نقش مهمی در آسیب شناسی روانی و رشد کودکان بازی می‌کند (ماهر و کمیجانی، ۱۳۸۶).

۱-۲- بیان مسئله:

حرکت و جنبش از ویژگی‌های حیات انسان و دارای انگیزه و ریشه‌ای در سرشت او و عاملی برای رشد و سلامت و نشاط محسوب می‌شود. انسان نیازمند حرکت و ناگزیر از آن است، منع انسان از حرکت نه تنها موجب توقف رشد بلکه سبب افسردگی، بروز رفتار ناهنجار و از دست رفتن شور و نشاط زندگی وی می‌گردد. نیاز انسان به حرکت و فعالیت در طول حیات تاریخی او

¹ Warburton

² Puskar

³ Kirkcaldy

⁴ United States Department of Health and Human Services

⁵ Levers

⁶ Mahon

همواره با کسب تجارت و کشف روش‌های جدید برای آنها همراه بوده است. (نمایی زاده و سلحسور، ۱۳۸۱)

فعالیت بدنی و ورزش هم از جنبه اجتماعی و فردی و هم از جنبه فیزیولوژیکی و روانشناختی دارای اهمیت می‌باشد. مشارکت در ورزش و فعالیت‌های بدنی موجب کاهش خطر مرگ ناگهانی، کاهش خطر ناشی از فشار خون و بیماری‌های قلبی جلوگیری از پیشرفت بیماری‌هایی مثل دیابت، کمک به افراد سالخورده در بهبود وضعیت حرکت و قدرت عضلانی، کاهش خطر ناشی از سرطان روده، کمک به کنترل وزن و حفظ سلامتی استخوان‌ها عضلات و مفاصل می‌گردد. پس فعالیت بدنی در حفظ و ارتقاء سلامت جامعه نقش مهمی دارد و چون یکی از شاخصهای مهم موفقیت و توسعه یافته‌گی یک کشور، داشتن جامعه‌ای سالم است و با افزایش آگاهی مردم از بهداشت، سلامتی و کوتاه شدن زمان کار در بیشتر کشورهای توسعه یافته، ورزش اهمیت بیشتری پیدا کرده است و به عنوان یکی از مهمترین عوامل افزایش سلامتی و کاهش هزینه‌های درمان، موجب توسعه برنامه‌های ملی و افزایش نسبت جمعیت و نیروی کار شده که فرد و دولت از آن بهره می‌برند (مک آردل، کچ و کچ ۲۰۰۰). این عوامل دولتها را بر آن داشت که با انجام تحقیقات مختلف به شناخت عوامل موثر بر مشارکت ورزشی بپردازنند.

از سوی دیگر تحقیقات متعددی به بررسی تاثیر سبک‌های فرزندپروری والدین بر ویژگی‌های شخصیتی و رفتاری کودکان صورت گرفته است. از جمله ری و همکاران اعلام کردند که ((سبک فرزندپروری می‌تواند روی شکل گیری فعالیت‌های روزانه، تغذیه، عملکرد عاطفی و خطر اضافه وزن کودکان اثر داشته باشد.))

جاگو و همکاران (۲۰۱۱) در تحقیقی اشاره کردند که روش فرزندپروری اقتدارگرا نقش حفاظتی در مورد اضافه وزن کودکان دارد. از سوی دیگر سطوح آسان‌گیر فرزندپروری مادر نسبت به فرزندپروری اقتدارگرا با سطوح بالاتر فعالیت بدنی فرزندان همراه است. اما ارتباط این سبک‌ها با توجه به جنسیت کودک و نوع فعالیت کودک متفاوت بود. حمایت منطقی مادر بیشتر مادر با فعالیت بدنی بیشتر دختران همراه بود در حالی که حمایت منطقی پدر با فعالیت بدنی بیشتر پسر همراه بود.

حال و با توجه به اهمیت و تاثیر سبک‌های فرزندپروری والدین در فعالیت‌های روزانه فرزندان و اینکه تا کنون تحقیقی در کشورمان به بررسی تاثیر سبک‌های فرزندپروری والدین بر گرایشها و نگرشهای ورزشی فرزندان صورت نگرفته است لذا تحقیق حاضر در پی آن است که به این سوال پاسخ دهد که ((آیا سبک‌های فرزندپروری والدین بر میزان مشارکت فرزندان در فعالیت‌های ورزشی تاثیرگذار است یا خیر؟)). لذا هدف تحقیق حاضر تعیین رابطه سبک‌های فرزندپروری والدین با مشارکت ورزشی فرزندان می‌باشد.

۱-۳- اهمیت و ضرورت انجام تحقیق

هر خانواده شیوه‌های خاصی را در تربیت فردی و اجتماعی فرزندان خویش بکار می‌گیرد. این شیوه‌ها که شیوه‌های فرزند پروری نامیده می‌شود متاثر از عوامل مختلفی از جمله عوامل

فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و غیره می‌باشد (هاردی^۱ و همکاران ۱۹۹۳). بنابراین نگرش‌ها، اعتقادات و رفتارهای والدین که در قالب الگوی خانوادگی یا شیوه‌های فرزندپروری نمود پیدا می‌کند، عامل بسیار مهمی در تکوین شخصیت و تثبیت خصوصیات اخلاقی فرزندان و هویت محسوب می‌شود (کارگر شولی و پاکنژاد، ۱۳۸۲).

از سوی دیگر تحقیقات نشان می‌دهد کودکان و نوجوانانی که والدین آنها فعالیت بدنی دارند بیشتر تمایل دارند که در فعالیت‌های بدنی شرکت کنند، تا کودکان و نوجوانانی که والدین آنها در فعالیت‌های ورزشی شرکت نمی‌کنند. اولین مواجهه با فعالیت بدنی منظم و ورزش یک تجربه یادگیری ضروری در دوره کودکی است (لویتز، بری و اسپنس، پژوهش فعالیت بدنی در ایالت آلبرتا کانادا ۲۰۰۹)

بنابراین ورزش کردن اعضای خانواده و خصوصاً والدین نقش بسیار موثری در حضور سایر افراد خانواده و خصوصاً فرزندان در فعالیت‌های ورزشی دارد. یکی از مواردی که ممکن است بر میزان مشارکت ورزشی فرزندان تاثیر گذار باشد سبک فرزندپروری والدین است. آگاهی از این مسئله می‌تواند در ارائه راهکارهایی موثر برای ارتقاء مشارکت فرزندان در فعالیت‌های ورزشی یاری کند.

۱-۴- اهداف تحقیق

هدف کلی

بررسی رابطه سبک‌های فرزندپروری والدین و میزان مشارکت ورزشی فرزندان شهرستان مریوان

اهداف اختصاصی

۱. بررسی ادراک دختران از سبک فرزندپروری (کنترل زیاد - محبت زیاد) والدین بر میزان مشارکت ورزشی آنان.

۲. بررسی ادراک دختران از سبک فرزندپروری (کنترل کم - محبت زیاد) والدین بر میزان مشارکت ورزشی آنان

۳. بررسی ادراک دختران از سبک فرزندپروری (کنترل زیاد - محبت کم) والدین بر میزان مشارکت ورزشی آنان

۴. بررسی ادراک دختران از سبک فرزندپروری (کنترل کم - محبت کم) والدین بر میزان مشارکت ورزشی آنان

۵. بررسی ادراک پسران از سبک فرزندپروری (کنترل زیاد - محبت زیاد) والدین بر میزان مشارکت ورزشی آنان.

۶. بررسی ادراک پسران از سبک فرزندپروری (کنترل کم - محبت زیاد) والدین بر میزان مشارکت ورزشی آنان

¹ - Hardey

۷. بررسی ادراک پسران از سبک فرزندپروری(کنترل زیاد – محبت کم) والدین بر میزان مشارکت ورزشی آنان
۸. بررسی ادراک پسران از سبک فرزندپروری(کنترل کم – محبت کم) والدین بر میزان مشارکت ورزشی آنان
۹. بررسی میزان مشارکت ورزشی در میان دختران و پسران
۱۰. بررسی ادراک از سبک فرزندپروری والدین در میان دختران و پسران

۱-۵- فرضیه‌های تحقیق:

۱. ادراک دختران از سبک فرزندپروری(کنترل زیاد – محبت زیاد) والدین بر میزان مشارکت ورزشی آنان تاثیرگذار است.
۲. ادراک دختران از سبک فرزندپروری(کنترل کم – محبت زیاد) والدین بر میزان مشارکت ورزشی آنان تاثیرگذار است.
۳. ادراک دختران از سبک فرزندپروری(کنترل زیاد – محبت کم) والدین بر میزان مشارکت ورزشی آنان تاثیرگذار است.
۴. ادراک دختران از سبک فرزندپروری(کنترل کم – محبت کم) والدین بر میزان مشارکت ورزشی آنان تاثیرگذار است.
۵. ادراک پسران از سبک فرزندپروری(کنترل زیاد – محبت زیاد) والدین بر میزان مشارکت ورزشی آنان تاثیرگذار است.
۶. ادراک پسران از سبک فرزندپروری(کنترل کم – محبت زیاد) والدین بر میزان مشارکت ورزشی آنان تاثیرگذار است.
۷. ادراک پسران از سبک فرزندپروری(کنترل زیاد – محبت کم) والدین بر میزان مشارکت ورزشی آنان تاثیرگذار است.
۸. ادراک پسران از سبک فرزندپروری(کنترل کم – محبت کم) والدین بر میزان مشارکت ورزشی آنان تاثیرگذار است.
۹. بین میزان مشارکت ورزشی در میان دختران و پسران تفاوت معنی داری وجود دارد.
۱۰. ادراک از سبک فرزندپروری والدین در میان دختران و پسران متفاوت است.

۱-۶- قلمرو تحقیق:

تحقیق حاضر از نظر زمانی در بهار ۱۳۹۲، از نظر مکانی در سطح شهر مریوان و در میان دانشآموزان دبیرستانی شهر مریوان انجام شد.

۷-۱- تعریف واژگان:

۱. شیوه فرزند پروری: مجموعه نگرش‌ها، اعمال و اظهارات غیرکلامی والدین که ماهیت تعاملات والد-کودک را در موقعیت‌های مختلف مشخص می‌کند تحت عنوان سبک فرزندپروری شناخته می‌شود (Mize و Pettit^۱، ۱۹۹۷).
۲. در تحقیق حاضر شیوه فرزندپروری با استفاده از پرسشنامه نقاشیان سنجیده می‌شود.
۳. مشارکت ورزشی: حضور در فعالیتهای جسمانی که شامل:
  ۴. دوچرخه سواری، راهپیمائی و دویین (به قصدورزش) در پارک و خیابان.
  ۵. ورزش‌های خانه‌ای مثل استپ، چرخ کارسنج، دو ثابت، ورزش با تلویزیون و... .
  ۶. ورزش در باشگاه هاومراکز ورزشی.
۷. در تحقیق حاضر بر اساس پاسخی که شرکت‌کنندگان به پرسشنامه مشارکت ورزشی دادند در یکی از این گروه‌ها قرار گرفتند:
  ۸. سه روز و یا بیشتر از سه روز ورزش در هفته
  ۹. کمتر از سه روز ورزش در هفته
  ۱۰. یک روز ورزش در ماه
  ۱۱. هرگز.

---

¹Mize and Pettit

فصل دوم
(ادبیات و پیشینة تحقیق)

۲-۱-۱- مبانی نظری تحقیق

در این بخش مبانی نظری مربوط به مشارکت ورزشی و شیوه‌های فرزندپروری والدین بررسی می‌شود.

۲-۱-۱-۱- مشارکت در ورزش:

در زبان فارسی واژه گرایش و در مواردی نگرش را در برابر "Attitude" در زبان انگلیسی قرار داده‌اند. این اصطلاح از علم روان‌شناسی اجتماعی به سایر علوم راه یافته و معانی مختلفی دارد. در یکی از قدیمی‌ترین کاربردهای این اصطلاح معنی آن وضع و حالت بدنی بود، مثلاً در آزمایش‌های اولیه مربوط به زمان و اکتشش، آزمایشگران وقتی از آمادگی آزمودنی برای پاسخ دادن به یک حرک سخن می‌گفتند، از این اصطلاح استفاده می‌کردند. اما در حال حاضر بیشتر به جنبه ی ذهنی و روانی فرد اطلاق می‌شود، هرچند آمادگی برای عمل یا پاسخ دادن به یک حرک هم چنان در این تعریف حفظ شده است (کریمی، ۱۳۸۲). گرایش دارای سه ویژگی است. نخست اینکه هر گرایش شامل یک شی، شخص، رویداد یا موقعیت است. دوم اینکه گرایش‌ها معمولاً ارزشیابانه است و سوم اینکه گرایش‌ها معمولاً دارای ثبات و دوام قابل توجهی هستند (کریمی، ۱۳۸۲). آپورت گرایش را ی نگونه تعریف می‌کند: حالتی ذهنی یا عصبی حاکی از تمایل که از طریق تجربه سازمان یافته و بر پاسخ‌های فرد به تمامی موضوعات و موقعیت‌ها که با آن در ارتباط است، تأثیری جهت دار یا پویا دارد (آلپورت، ۱۳۷۱).

دیوید کراج و همکاران ترکیب شناخت‌ها، احساسات و آمادگی برای عمل نسبت به یک چیز معین را گرایش شخص نسبت به آن چیز می‌گویند. فریدمن و همکارانش نیز همین مفهوم را برای گرایش می‌پذیرند (به نقل از کریمی، ۱۳۸۲). رفع پور نیز گرایش را به معنی یک نظام از تمایلات، عقاید و اعتقادات که فرد نسبت به پدیده‌های محیط خود دارد، دانسته که این نظام در طول زمان در پی تأثیرات محیطی و تجربیات شکل می‌گیرد و دارای دوام و قوام است. او گرایش را در سه بعد «آمادگی جسمی برای پذیرش حرک‌های بیرونی و تبدیل آن به عمل» «فکری و آگاهی» و «احساسی» مطرح می‌کند (رفع پور، ۱۳۷۲). بنابراین، گرایش به صورت مثبت یا منفی خود را نشان می‌دهد. یعنی فرد در برابر یک شی از خود عکس العمل خاصی بروز می‌دهد و آمده می‌شود که عمل خاصی انجام دهد. «مشارکت از نظر لغوی بر وزن مفاعل به معنای شرکت دوچاره و مقابله افراد برای انجام امری است». فرنگ انگلیسی آکسفورد، مشارکت را، کنش یا واقعیت شرکت داشتن و سهم داشتن معنی نموده است. اصطلاح مشارکت را آلن بیرو^۱ به معنای سهمی در چیزی یافتن و از آن سود بردن و یا در گروهی شرکت جستن و با آن همکاری داشتن تعریف کرده است (بیرو، ۱۳۶۶).

^۱ Allen Biro

گای^۱ با الهام از اندیشه‌های گرام^۲ (۱۹۸۳)، اوکلی^۳ (۱۹۸۳) و مارسدن^۴ (۱۹۸۴) بین سه تفسیر از مفهوم مشارکت تمیز قائل شده است. در تفسیر اول مشارکت به معنای بسیج اجتماعی است که بر بسیج مردم برای اجرای پروژه‌های توسعه اجتماعی و اقتصادی اشاره دارد. عموماً این پروژه‌ها از بالا اندیشیده و طراحی گردیده و مردم برای اجرای آنها بسیج می‌شوند. تفسیر دوم، مشارکت را با تمرکز زدایی در دستگاههای دولتی و سازمان‌های مربوط به آن برابر می‌گیرد. در تفسیر سوم، مشارکت به عنوان فرایند اختیار دادن به جدا افتادگان و محروم‌مان مورد توجه قرار می‌گیرد که مستلزم ایجاد سازمان‌های دموکراتیک، مستقل و خوداتکایی فقیران است(گای، ۱۳۷۱).

به نظر آلن بیرو، از منظر جامعه‌شناسی باید بین مشارکت به عنوان عمل و تعهد (عمل مشارکت) و به عنوان حالت یا وضع (امر شرکت کردن) تمیز قائل شد. مشارکت در معنای اول داشتن شرکتی فعالانه در گروه را می‌رساند و به فعالیت اجتماعی انجام شده نظر دارد و در معنای دوم از تعلق گروهی خاص و داشتن سهمی در هستی آن خبر می‌دهد(آلن بیرو، ۱۳۶۶). کانیون به مشخص نمودن گونه‌های مشارکت اجتماعی در ورزش می‌پردازد. او با ترسیم نموداری تحت عنوان طبقه‌بندی گونه‌های مشارکت در ورزش سعی کرده است نقش‌های مردم، به لحاظ مشارکت نسبی آن‌ها در نظام ورزش را طبقه‌بندی و تبیین کند. کانیون شرکت در ورزش را به دو نوع تقسیم کرده است: یکی مشارکت اساسی که بیانگر شرکت عملی در ورزش است، مانند بازیکن، مربی، مدیر و غیره و دیگری مشارکت ثانوی که دیگر انواع و گونه‌های مشارکت در ورزش را در بر می‌گیرد. این طبقه‌بندی چارچوب قابل قبولی را به دست می‌دهد، گرچه به لحاظ ثبت و توصیف نیاز به تلاش و جدیت بیشتری دارد.

¹ Gay

² Gram

³ Oakely

⁴ Marsden